

Wat is aanbidding volgens de Bijbel?

Aanbidding is meer dan zingen

Wanneer we het woord **aanbidding** horen, denken veel christenen onmiddellijk aan muziek. Een band op het podium, een gemeente die zingt, handen in de lucht en misschien een moment waarop we Gods aanwezigheid verlangen te ervaren.

Dat is begrijpelijk. Zingen is een belangrijk onderdeel van de christelijke aanbidding.

Maar de Bijbel spreekt veel breder over aanbidding. Aanbidding is niet in de eerste plaats wat we zingen. Het gaat om wie we aanbidden en hoe we ons tegenover Hem verhouden.

Daarom is de eerste vraag niet: *Welke muziek gebruiken we bij de aanbidding?*

Maar: *Wat betekent het eigenlijk om God te aanbidden?*

Wat betekent het woord aanbidding?

In de Bijbel komen verschillende woorden voor die met aanbidding te maken hebben. In zowel het Oude als het Nieuwe Testament heeft aanbidding onder andere te maken met *neerbuigen, eer bewijzen, dienen en God erkennen als Degene die alle eer toekomt*.

Dat helpt ons om aanbidding niet te beperken tot een bepaald moment in een kerkdienst. Wanneer iemand God aanbidt, zegt hij daarmee eigenlijk: *U bent God. U komt de eer toe. Ik erken wie U bent en wil mij aan U onderwerpen*. Aanbidding heeft daarom alles te maken met onze houding tegenover God.

Aanbidding begint bij God

Misschien is dit wel het belangrijkste uitgangspunt van Bijbelse aanbidding:

Aanbidding begint niet bij ons, maar bij God.

We aanbidden God niet omdat wij Hem daardoor groter maken. God heeft onze aanbidding niet nodig om God te kunnen zijn. God is al heilig, groot, machtig en heerlijk. In Openbaring zien we bijvoorbeeld hoe de hemel God aanbidt: "U bent waardig, Heer, onze God, om de heerlijkheid, de eer en de kracht te ontvangen." Openbaring 4:11 Let op de richting.

Niet: "God, geef mij..."

Maar: "U bent waardig."

Aanbidding is allereerst het erkennen van wie God is.

Aanbidding is een antwoord

Dat betekent niet dat aanbidding zomaar uit het niets ontstaat.

De Bijbel laat juist zien dat aanbidding vaak een *antwoord is op wat God heeft gedaan en wie Hij is*.

Denk bijvoorbeeld aan Israël, dat God looft vanwege Zijn bevrijding uit Egypte. Of aan de Psalmen, waarin Gods trouw, macht, genade, schepping en verlossing steeds opnieuw worden bezongen. Ook in het Nieuwe Testament vinden we dit patroon. Paulus schrijft na een lange uiteenzetting over Gods plan van redding: “Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid.” Romeinen 11:36

Eerst komt het handelen van God, daarna volgt de lof aan God. Dat is een belangrijk principe:

*We aanbidden God **niet** om Hem iets te laten doen. We aanbidden Hem omdat Hij God is en omdat Hij heeft gedaan wat Hij heeft gedaan.*

Is aanbidding dan alleen zingen?

Nee, nee en nog eens nee.

Zingen is Bijbelse aanbidding, maar aanbidding is niet hetzelfde als zingen. Dat wordt vooral duidelijk in Romeinen 12. Paulus schrijft: “Broeders en zusters, met een beroep op Gods barmhartigheid vraag ik u om uzelf als een levend, heilig en God welgevallig offer in zijn dienst te stellen. Dat is de ware eredienst die van u wordt gevraagd. Romeinen 12:1

Paulus heeft het hier niet over een lied. Hij heeft het over **het hele leven**, je lichaam aan God geven je leven aan God toewijden, God gehoorzamen, je denken laten vernieuwen.

Dat behoort allemaal tot aanbidding. Daarom kunnen we zeggen: *Aanbidding is niet alleen iets wat we doen tijdens een kerkdienst. Het is een manier waarop we ons hele leven voor God leven.*

Je kunt dus zingen zonder God werkelijk te aanbidden

Dat is een belangrijke Bijbelse waarschuwing.

De Bijbel kent namelijk ook situaties waarin mensen wel religieuze handelingen verrichten, maar waarin hun hart niet werkelijk op God gericht is. God zegt bijvoorbeeld door de profeet Jesaja: “Omdat dit volk Mij slechts met woorden nadert en met zijn lippen eert, terwijl het zijn hart verre van Mij houdt, en hun ontzag voor Mij een aangeleerd gebod van mensen is,” Jesaja 29:13

Jezus haalt deze woorden later aan tegenover religieuze mensen.

Dat betekent dat het mogelijk is om de juiste woorden te zingen zonder werkelijk te leven in aanbidding.

- ✓ Je kunt enthousiast zingen.
- ✓ Je kunt je handen opheffen.
- ✓ Je kunt emotioneel worden.
- ✓ Je kunt zelfs prachtige Bijbelse woorden zingen.

Maar de Bijbelse vraag blijft: ***Is mijn hart werkelijk op God gericht?***

Jezus en aanbidding

Jezus brengt aanbidding terug naar de kern wanneer Hij spreekt met de Samaritaanse vrouw bij de bron.

De vrouw vraagt waar men God moet aanbidden: op de berg van de Samaritanen of in Jeruzalem. Jezus antwoordt: “Maar de tijd komt en is nu, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid.” Johannes 4:23

Daarmee verschuift de aandacht. Aanbidding draait uiteindelijk niet om de juiste geografische plaats. Ook niet om een bepaald gebouw, niet om een bepaalde muziekstijl, niet om de juiste sfeer.

Jezus spreekt over ware aanbidders, aanbidding moet gebeuren: in geest en waarheid. Dat betekent dat aanbidding zowel een innerlijke werkelijkheid als een werkelijkheid die overeenkomt met de waarheid van God is.

Waarheid is belangrijk

Dat laatste is voor Aanbidding¹⁰¹ bijzonder belangrijk.

Als aanbidding “in waarheid” moet gebeuren, betekent dat dat we niet zomaar alles kunnen zingen wat mooi klinkt of ons een goed gevoel geeft. Onze aanbidding moet overeenkomen met de waarheid die God heeft geopenbaard. Daarom is het belangrijk om aanbiddingsliederen te toetsen. Een lied kan namelijk:

- ✓ mooi klinken;
- ✓ ons emotioneel raken;
- ✓ door duizenden mensen worden gezongen;
- ✓ een geweldige melodie hebben;

En toch een gedachte bevatten die niet goed overeenkomt met wat de Bijbel leert. Dat betekent niet dat we wantrouwend moeten worden tegenover ieder aanbiddingslied. Het betekent wel:

Ook aanbidding mag worden getoetst aan Gods Woord.

Aanbidding en gehoorzaamheid

Een van de meest indringende lessen uit het Oude Testament is dat God niet onder de indruk is van religieuze activiteiten wanneer gehoorzaamheid ontbreekt. De profeet Samuël zegt tegen Saul: “Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer.” 1 Samuël 15:22

Het probleem was niet dat offers op zichzelf verkeerd waren. Het probleem was dat Saul religieuze activiteit wilde combineren met ongehoorzaamheid. Dat principe is nog steeds belangrijk. God zoekt niet alleen onze liederen, Hij zoekt ons hart, onze keuzes, onze gehoorzaamheid, ons dagelijks leven.

Daarom is het mogelijk om op zondag enthousiast over Gods liefde te zingen en Hem op maandag bewust ongehoorzaam te zijn, dat is dan geen Bijbelse aanbidding.

Aanbidding kost soms iets

Aanbidding betekent ook dat God belangrijker wordt dan onze eigen verlangens.

Dat zien we bijvoorbeeld bij David. Wanneer hij weigert om God een offer te brengen dat hem niets kost, zegt hij: “Ik wil de HEERE, mijn God, geen brandoffers brengen die mij niets kosten.” 2 Samuël 24:24

Dat principe komen we op verschillende manieren in de Bijbel tegen. Ware aanbidding vraagt soms iets van ons.

- Tijd.
- Geld.
- Comfort.
- Trots.
- Eigen wil.
- Vergeving.
- Gehoorzaamheid.
- Soms zelfs bereidheid om te lijden.

Daarom is aanbidding veel meer dan een prettig moment tijdens een samenkomst.

Aanbidding wanneer het goed gaat

Het is relatief gemakkelijk om God te prijzen wanneer alles goed gaat.

- ✓ Wanneer we gezond zijn.
- ✓ Wanneer ons gezin goed functioneert.
- ✓ Wanneer we werk hebben.
- ✓ Wanneer onze gebeden lijken te worden verhoord.

Maar de Bijbel laat ook zien dat aanbidding juist onder moeilijke omstandigheden betekenis krijgt. Denk aan Job. Nadat Job zijn bezit en zijn kinderen heeft verloren, zegt hij: “De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam van de HEERE zij geloofd.” Job 1:21

Of denk aan Paulus en Silas. Zij zitten in de gevangenis nadat ze geslagen zijn. En wat doen ze? “Omstreeks middernacht baden Paulus en Silas en zongen lofzangen voor God.” Handelingen 16:25

Dat is een heel ander beeld van aanbidding dan: *“Ik aanbid God zodat mijn problemen verdwijnen.”* Paulus en Silas aanbidden God **terwijl** hun problemen er nog zijn *en dat is wezenlijk anders.*

Aanbidding is geen techniek

Daarmee komen we bij een belangrijke grens.

Aanbidding is geen geestelijke techniek waarmee wij God kunnen laten doen wat wij willen. We kunnen God niet manipuleren met onze liederen.

Niet: "Als wij lang genoeg zingen, moet God nu wel handelen."

Niet: "Als wij hard genoeg prijzen, vallen onze problemen vanzelf weg."

Niet: "Als we de juiste woorden uitspreken, krijgen we de overwinning."

God is geen kracht die wij met de juiste techniek kunnen activeren. **Hij is God**. Daarom blijft Bijbelse aanbidding gericht op Hem, ook wanneer Hij niet doet wat wij graag zouden willen.

Maar aanbidding kan wel iets met ons doen

Dat betekent niet dat aanbidding geen effect op ons heeft.

Integendeel, wanneer we God aanbidden, worden we opnieuw bepaald bij wie Hij is.

- ❖ Zijn trouw.
- ❖ Zijn heiligheid.
- ❖ Zijn genade.
- ❖ Zijn grootheid.
- ❖ Zijn liefde.
- ❖ Zijn macht.
- ❖ Zijn verlossing.

Dat kan ons veranderen. Niet omdat wij door onze aanbidding God onder controle krijgen, maar omdat wij opnieuw leren vertrouwen op God. Daarom kan aanbidding ons helpen om onze omstandigheden in het juiste perspectief te zien.

Niet: **"Mijn probleem is klein omdat ik genoeg geloof heb."**

Maar: **"Mijn God is groter dan mijn probleem, ook wanneer ik niet weet hoe Hij zal handelen."**

Aanbidding en Jezus Christus

Voor christenen is aanbidding uiteindelijk onlosmakelijk verbonden met Jezus Christus.

Wij aanbidden niet zomaar een onbekende god. Wij kennen God door Zijn openbaring in Jezus Christus. Jezus is niet slechts een voorbeeld van aanbidding. Hij is onze Heer en Redder. In Filippenzen 2 wordt Christus bezongen als Degene die Zich vernederde, gehoorzaam werd tot de dood en door God verhoogd werd.

Daarom: "opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie ... en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader." Filippenzen 2:10-11

Christelijke aanbidding heeft Christus dus niet aan de rand staan, *Christus hoort in het centrum te staan*.

Aanbidding is ook dankbaarheid

De Bijbel verbindt aanbidding vaak met dankzegging.

Dat is logisch, wanneer we erkennen wat God heeft gedaan, volgt daar dankbaarheid uit. Maar ook hier is een belangrijk onderscheid. Dankbaarheid betekent niet dat we moeten doen alsof alles goed is. De Bijbel kent juist ruimte voor verdriet, vragen en klagen, de Psalmen laten dat voortdurend zien.

Een gelovige kan tegelijkertijd zeggen: *“God, ik begrijp dit niet.”*

En: *“Toch vertrouw ik op U.”*

Dat is geen gebrek aan geloof, het is juist een vorm van geloof.

Dus: wat is aanbidding?

Als we alles bij elkaar brengen, kunnen we aanbidding als volgt omschrijven:

Aanbidding is het erkennen van God als God, Hem de eer geven die Hem toekomt en ons hele leven op Hem richten in geloof, liefde, dankbaarheid en gehoorzaamheid.

- ✓ Daar hoort zingen bij.
- ✓ Daar hoort muziek bij.
- ✓ Daar hoort samenkomen bij.

Maar aanbidding stopt niet wanneer de muziek stopt, aanbidding gaat mee naar huis.

- Naar je huwelijk.
- Naar je werk.
- Naar je portemonnee.
- Naar je internetgebruik.
- Naar hoe je met anderen omgaat.
- Naar hoe je reageert wanneer iemand je onrecht aandoet.
- Naar hoe je omgaat met ziekte en teleurstelling.
- Naar hoe je keuzes maakt wanneer niemand kijkt.

En daarom is de belangrijkste aanbiddingsvraag niet: “Hoe voelde de aanbidding?”

Ook niet: “Was de muziek mooi?”

En zelfs niet: “Heb ik Gods aanwezigheid ervaren?”

De diepere vraag is: *“Heb ik God werkelijk de eer gegeven die Hem toekomt?”*

En vervolgens: *“Leeft wat ik zondag zing ook door in hoe ik maandag leef?”*

Dat is Bijbelse aanbidding.

Aanbidding101

Op **Aanbidding101** willen we daarom niet alleen kijken naar muziek en aanbiddingsliederen.

We willen samen ontdekken:

- Wat zegt de Bijbel over aanbidding?
- Wat zingen we eigenlijk?
- Welke theologie zit er in onze liederen?
- Kun je een lied hebben dat prachtig klinkt maar theologisch niet klopt?
- Is aanbidding een geestelijk wapen?
- Kunnen we God beïnvloeden door onze aanbidding?
- Welke plaats heeft emotie?
- Hoe moeten we omgaan met lijden?
- Hoe kies je Bijbels verantwoorde aanbiddingsliederen?

Want aanbidding is te belangrijk om alleen aan onze smaak over te laten.

Niet alleen mooi. Ook waar.

Dat is Aanbidding101.